

Organisatie voor Bedrijfsvoering en
Financiën
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Rijks Innovatie Community

18 december 2025

De laatste nieuwsbrief van 2025 is een feit.

We lanceerden de INNOvitrine, gingen op bezoek bij UWV en voerden inspirerende gesprekken met o.a. Jan Hendrik Dronkers en Mariëlle Hetem (Wind op Zee). Ook blikken we vooruit: in 2026 organiseren we elk kwartaal een How to-sessie samen met de NDS.

Daarnaast waren de laatste 2 maanden rijk aan publicaties en ontwikkelingen. Denk aan het rapport van Peter Wennink, het AI Deltaplan, de kabinetsvisie op digitale autonomie, de Europese Digitale Omnibus en het vernieuwde CIO-stelsel dat in 2026 ingaat. Er is volop AI-nieuws: van samen bouwen aan een soevereine cloud en 50 dagen AI tot NADI.

Verder vind je een boekentip van onze programmamanager Kathleen, een kompas voor Alzheimerpatiënten én een prikkelende reflectie op de vraag: schieten we door met innovatielabs?

Kortom: volop leesstof voor de feestdagen. Op naar een creatief en vernieuwend 2026, waarin we samenwerken, kennis delen en van elkaar leren om de innovatiekracht van de overheid verder te versterken. Tot volgend jaar 🌟

Scrol naar beneden voor het overzicht van events & nieuwe podcasts rond innovatie. NB: Wil je ook jouw event, podcast of boektip onder de aandacht brengen, stuur ons dan svp een mail met de eventnaam, de datum en de website waar je je kunt aanmelden.

Inhoud:

- ✓ De INNOvitrine is gestart!
 - ✓ RIC events
 - ✓ In gesprek met Jan Hendrik Dronkers
 - ✓ Wind op Zee
 - ✓ Verslag How-to sessie Innovatiebarometer
 - ✓ Interviews in het kader van de Innovatie Barometer
 - ✓ Samen bouwen aan een soevereine cloud
 - ✓ Peter Wennink: 'Nú investeren of we raken achterop'
 - ✓ Kabinet lanceert visie op digitale autonomie
 - ✓ Sneller aanbesteden dankzij pressure cooker aanpak
 - ✓ Deltaplan voor AI
 - ✓ 50 dagen AI
 - ✓ Betrek tijdig een jurist bij je innovatietraject
 - ✓ Kom eens uit je innovatielab
 - ✓ Boekentip
 - ✓ Kort nieuws
 - ✓ Per 1 januari 2026 hernieuwd CIO-Stelsel
 - ✓ Evenementenkalender
-

De INNOvitrine is gestart!

We zijn gestart met het zichtbaar maken van innovaties in de INNOvitrine. RIC vindt het essentieel dat vernieuwende initiatieven wél gezien worden. Voorbeelden waar iedereen van kan leren, maar die nu vaak versnipperd of nauwelijks vindbaar zijn.

Daarom is er nu **de INNOvitrine**: een etalage (op RIConline) waar we praktijkvoorbeelden van innovatie binnen de overheid verzamelen en delen, om leren van elkaar beter mogelijk te maken. We trappen af met zes praktijkvoorbeelden

- van complexe systeeminnovaties (**de Omgevingswet, het Hoogwaterbeschermingsprogramma, Wind op Zee**)
- initiatieven die organisatiegrenzen overstijgen (**Rijksincasso, Hansken**) en
- innovaties die zich snel zouden moeten verspreiden (**Robot Proces Automation**).

Van kleine doorbraken tot complexe systeemvernieuwingen. In de INNOvitrine ontdek je wat werkt, welke uitdagingen er waren, welke obstakels zijn overwonnen en wat anderen hiervan kunnen leren.

-> De INNOvitrine groeit alleen als we het samen doen.

Doe mee en [deel je innovatie](#) en maak het zichtbaar voor anderen. Zo bouwen we samen aan een cultuur van openheid, leren en samenwerking.

Naar de INNOvitrine

Programmaraad bij UWV

Met de programmaraad waren we te gast bij UWV. Wat een inspiratie! De UWV-top deelde hun ervaringen over het belang van innovatie binnen de overheid en het lef om 80% van je ideeën los te laten om échte vernieuwing ruimte te geven. We zagen hoe innovatie bij UWV stevig op de kaart is gezet en kregen demo's van de succesvol opgeschaalde Kennisassistent en een transcriptietool. Het enthousiasme was aanstekelijk!

RIC events

Voor 2026 zijn alweer de volgende 'How to' sessie en Innovatie Netwerkborels gepland. Er komen ook vier how-to sessies i.s.m. NDS.

Hou de kalender op onze website en RIConline in de gaten.

- Maandag 26 januari: "How to" sessie: [How to sessie Samenwerken aan een innovatieportfolio - Hoe doe je dat?](#)
- Donderdag 5 februari - [RIC Innovatie Netwerkborrel in Den Haag](#).
- Maandag 9 maart - [How to sessie met NDS](#)
- Donderdag 21 mei - [RIC Innovatie Netwerkborrel in Utrecht](#)

Je vindt alle verslagen van de How to sessies uit 2025 [hier op de RIC website](#).

In gesprek met Jan Hendrik Dronkers

“De toekomst hangt af van verbinding – én van nú durven kiezen.”

In een inspirerend gesprek met Jan Hendrik Dronkers wordt één ding glashelder: vernieuwing begint bij lef, nieuwsgierigheid en de moed om vastgelopen systemen echt open te breken. Zijn motto: “Innoveren is leren — en leren is leuk. Met 45 jaar overheidservaring – en nog altijd vol energie, nieuwsgierigheid en visie – laat hij zien dat vooruitgang ontstaat als we anders durven te kijken, systemen openbreken, experimenteren en de complexiteit doorbreken.

Hij roept op tot een overheid met verbindend leiderschap, die minder regelt, experimenteert, risico's niet schuwt, die samenwerking boven organisatiebelang zet en met ruimte voor 'vrije radicalen' en de kracht van jonge talenten. Vooral drie grote opgaven — bereikbaarheid, waterveiligheid en een circulaire samenleving — vragen om zo'n aanpak.

Zijn boodschap is scherp én hoopvol: **échte vernieuwing ontstaat als we lef tonen, successen benutten en nú duidelijke keuzes durven maken.**

👉 Benieuwd naar zijn visie? Lees het volledige interview voor zijn scherpe en hoopvolle visie op een wendbare overheid.

[Lees het hele interview](#)

Wind op Zee: samenwerking en politieke moed als motor van innovatie

Mariëlle Hetem

„De grootste innovatie zit niet binnen één organisatie, maar tussen organisaties. Dáár gebeurt het.”

Een verbindende rol voor de overheid: van zorgen vóór naar zorgen dát.

Dirk-Jan de Bruijn

„Je kunt pas naar nieuwe horizonnen zwemmen als je de moed hebt de kust uit het oog te verliezen.”

Wind op Zee

Wind op Zee: politieke moed en samenwerking als motor van innovatie

Wind op Zee is een typisch Nederlands succesverhaal: een complexe opgave die dankzij politieke moed, samenwerking en vertrouwen wél mogelijk werd.

Wat in 2013 als bijna onhaalbare ambitie voelde, is uitgegroeid tot een van de grootste systeeminnovaties van Nederland.

Mariëlle Hetem (EZK) benadrukt dat duidelijke keuzes, continu beleid en het actief wegnemen van onzekerheden cruciaal waren. Even belangrijk was kennisdeling, vertrouwen en een netwerkcultuur waarin mensen elkaar weten te vinden.

✓ Resultaat: kostenreductie van 17 naar 5 cent/kWh, sterker vertrouwen tussen overheid en markt, en een internationaal voorbeeld.

Wind op Zee staat ook in de [RIC INNOvitrine](#), waar we inspirerende praktijkvoorbeelden van systeeminnovaties delen.

[Lees het interview](#)

Van zorgen vóór naar zorgen dát

Overheidsbeleid kan effectiever als maatschappelijke opgaven samen met werkgevers worden aangepakt. Door een verbindend netwerk van branche-, regio- en belangenorganisaties ontstaat mede-eigenaarschap voor slimme, veilige en duurzame zakelijke mobiliteit.

Zakelijke mobiliteit beslaat ruim 40% van alle kilometers en beïnvloedt uitstoot, files en medewerkerswelzijn. Werkgevers ontwikkelen al veel initiatieven, maar die zijn vaak versnipperd.

Samenhang vraagt om netwerkleiderschap en drie gerichte stappen:

- Een gezamenlijke, meetbare 2030-ambitie
- Snelle opschaling van bewezen toepassingen
- Brede inzet van de overheid.

👉 door te verbinden en regie te pakken, verschuift de focus van “zorgen vóór” naar “zorgen dát”.

[Lees het artikel](#)

Verslag 'How to' sessie: de Innovatie Barometer- welke lessen kun je eruit halen?

Verslag How-to sessie Innovatiebarometer

Tijdens de How-to sessie gingen 80 innovators uit de Rijksdienst in gesprek over wat innovatie écht laat slagen. De Innovatie Barometer laat zien dat drie factoren doorslaggevend zijn:

visionair leiderschap, samenwerking in pluriforme teams en duidelijke innovatie-rollen.

Vroegtijdige samenwerking — ook met juristen, privacy-experts en ketenpartners — voorkomt blokkades in de laatste fase.

Kadaster en het NFI: investeren structureel in een duidelijke innovatiestrategie, een stimulerende cultuur en ruimte voor experiment en leren, ook op de lange termijn. Paul Iske benadrukte het belang van leren van mislukkingen, met name in de 'last mile' van implementatie en opschaling.

De gezamenlijke conclusie: innovatie vraagt lef, ruimte, samenwerking en een systeem waarin leren belangrijker is dan perfectie. Juist als overheid is het essentieel om onze innovatiekracht beter te verbinden.

Volgende [How-to sessie: 26 januari – Samenwerken aan een innovatieportfolio](#)

[Lees het hele verslag](#)

Interviews in het kader van de Innovatie Barometer

Gemeente Rotterdam verbetert dienstverlening strategisch met klantsignalenmodel

Gemeente Rotterdam

 “We willen doorbraken realiseren op de top 5 van de signalen die Rotterdammers geven”

De gemeente Rotterdam verbetert haar dienstverlening met een datagedreven klantsignalenmodel dat inwonersfeedback structureel analyseert en vertaalt naar concrete verbeteringen. "Van onderbuik naar onderbouwd" Het begon als een experiment en is uitgegroeid tot een breed systeem waarin klachten, klantonderzoeken en andere signalen samenkomen. Met behulp van algoritmes worden thema's herkend, geanonimiseerd en inzichtelijk gemaakt in dashboards.

Het model helpt de gemeente om niet alleen individuele klachten op te lossen, maar vooral strategisch te leren. Binnen de opgave 'Rotterdamse dienstverlening doen we zo' is het doel om in 2026 30% minder ontevreden Rotterdammers te hebben. Het succes leidt tot opschaling: andere gemeenten en ministeries sluiten aan en verkennen een open source-aanpak, zodat overheden samen kunnen leren en verbeteren. [Lees meer](#)

Prospectustool ontlast medewerkers AFM

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM gebruikt een innovatieve prospectustool om toezichthouders te ondersteunen bij de beoordeling van omvangrijke en complexe prospectussen. Met behulp van machine learning worden vaste en eenvoudige onderdelen automatisch gecontroleerd, waardoor medewerkers meer tijd hebben voor complexe en inhoudelijke afwegingen.

De inzet van technologie is noodzakelijk om het toezicht uitvoerbaar te houden binnen strakke wettelijke termijnen en een groeiend takenpakket.

De AFM ziet technologie nadrukkelijk als ondersteuning, niet als vervanging van medewerkers. Succesvolle toepassing vraagt daarom om aandacht voor zowel de techniek als de mensen die ermee werken.

Door medewerkers actief te betrekken, te investeren in kennis en de tool stap voor stap door te ontwikkelen, versterkt de AFM haar toezicht en blijft zij aansluiten bij technologische ontwikkelingen in de markt.

[Lees meer](#)

Samen bouwen aan een soevereine cloud

Cloudtechnologie vormt het fundament van de digitale overheid, maar de afhankelijkheid van buitenlandse aanbieders maakt dit fundament kwetsbaar.

Onder leiding van Ron Kolkman werkt het **NDS aanjaagteam Cloud** aan een gezamenlijke koers, die de overheid toekomstbestendig maakt en minder afhankelijk van externe partijen.

“Cloud is geen nicheonderwerp. Het is inmiddels de ruggengraat onder bijna alles wat we doen. Als die ruggengraat wankelt, dan wankelt de hele digitale overheid.”

Het aanjaagteam zelf bestaat uit vertegenwoordigers van alle bestuurslagen. Gemeenten, waterschappen, uitvoeringsorganisaties, provincies en het Rijk zitten aan 1 tafel. Dat is volgens Kolkman essentieel, want overal in het land bestaan eigen cloudinitiatieven. Die bij elkaar brengen, is misschien wel de grootste uitdaging. Het team brengt bestaande initiatieven, datacenters en technologieën slim samen en betreft marktpartijen, kennisinstituten en alle bestuurslagen om een veilig, toekomstbestendig en breed gedragen cloudfundament te creëren.

Door bestaande bouwstenen en expertise te benutten, wil het team dubbele investeringen vermijden en tegelijkertijd efficiëntie en soevereiniteit vergroten. Kolkman benadrukt de urgentie: de afhankelijkheid van niet-Europese leveranciers groeit en risico's op geopolitiek of commerciële veranderingen nemen toe.

Eind volgend jaar moet het concept van de soevereine overheidscloud volledig zijn uitgewerkt en moeten de eerste onderdelen daadwerkelijk in gebruik zijn genomen, waarmee Nederland een stevig en toekomstbestendig digitaal fundament krijgt.

[Lees het artikel](#)

Peter Wennink: 'Nú investeren of we raken achterop'

Oud-topman van ASML Peter Wennink waarschuwt dat Nederland achterop dreigt te raken door geopolitieke spanningen, technologische versnelling en druk op publieke voorzieningen. In zijn advies aan minister Karremans stelt hij dat Nederland nú groots moet investeren om de economie toekomstbestendig en weerbaarder te maken. Investerings: Tussen 151 en 187 miljard euro nodig om de economische groei van 0,9% naar 1,5% per jaar te brengen. Met de volgende randvoorwaarden:

- Versnellen van vergunningverlening en vereenvoudigen van regels.
- Oplossen van personeelstekorten, extra scholing en meer internationale studenten.
- Betaalbare en betrouwbare energie voor bedrijven.
- Versterken van economische infrastructuur, zoals havens, Schiphol en Brainport Eindhoven.

Wennink benadrukt dat we nú moeten investeren en dat de overheid het vertrouwen van bedrijven moet herstellen door een consistente tienjarenstrategie.

🔍 De urgentie wordt breed gedeeld, maar over de aanpak [lopen de meningen uiteen](#).

[Lees het rapport](#)

Nederland neemt voortrekkersrol in Europees techbeleid

Nederland speelt een leidende rol in de oprichting van het European Digital Infrastructure Consortium (DC-EDIC), dat Europa minder afhankelijk moet maken van niet-Europese technologie. Staatssecretaris Digitale Zaken Eddie van Marum benadrukt het belang van digitale autonomie en veiligheid voor burgers en overheden.

Europa is momenteel voor circa 80% afhankelijk van niet-Europese technologie, wat risico's oplevert voor continuïteit, veiligheid en geopolitieke weerbaarheid. DC-EDIC gaat open-source digitale infrastructuren ondersteunen die passen bij Europese waarden zoals privacy,

transparantie en gelijkheid.

Nederland is oprichtingslid én levert de voorzitter. In de eerste drie jaar is 5,68 miljoen euro beschikbaar voor de opbouw van de organisatie; opschaling van projecten volgt via aanvullende (EU-)financiering.

Voor overheden, gemeenten en uitvoeringsorganisaties biedt DC-EDIC kansen voor meer interoperabiliteit, minder leveranciersafhankelijkheid en betere digitale samenwerking. *'Omdat deze oplossingen open source zijn en werken met open standaarden, kunnen systemen beter op elkaar aansluiten en eenvoudiger met elkaar samenwerken.'* [Lees meer](#)

Kabinet lanceert visie op digitale autonomie

Doel is dat de overheid grip houdt op digitalisering, nu cruciale publieke taken steeds afhankelijker zijn van (vaak buitenlandse) technologie en leveranciers. Het vergroten van keuzemogelijkheden en het beter beschermen van overheidsdata staan centraal.

De visie benadrukt dat digitale afhankelijkheden risico's opleveren, zoals uitval, cyberdreiging en geopolitieke druk. Digitale autonomie betekent daarom: zelf kunnen kiezen voor technologie, kunnen overstappen van leveranciers en voldoende kennis in huis hebben.

Volgens staatssecretaris Van Marum gaat het niet om alles zelf doen, maar om keuzevrijheid en controle. De overheid wil open zijn waar het kan en beschermen waar het moet, zodat burgers en bedrijven kunnen blijven vertrouwen op een goed functionerende digitale overheid.

Om dit te bereiken zet het kabinet in op:

- strenger cloudbeleid onder Europees recht
- bundeling van IT-inkoop
- stimuleren van open standaarden en open source
- modernisering van verouderde systemen
- investeren in digitaal vakmanschap
- intensievere Europese samenwerking aan betrouwbare alternatieven

Met deze visie legt het kabinet het fundament voor een toekomstbestendige, weerbare en autonome digitale overheid, in lijn met de Nederlandse Digitaliseringsstrategie en de Agenda Digitale Open Strategische Autonomie.

[Lees meer](#)

Twaalf Perspectiefprojecten van start

Innovatieve technologie is de basis van economische groei en onmisbaar voor onze gezondheid en veiligheid. Daarom investeert het ministerie van EZ in het ontwikkelen hiervan door samenwerking tussen innovatieve (mkb-)ondernemers en onderzoekers te financieren in 12 Perspectiefprojecten. (*Perspectief is een programma van de NWO, gefinancierd door EZ.*) 12 projecten - waarin meer dan honderd bedrijven, kennisorganisaties en overheden samenwerken. B.v.: de nieuwste generatie halfgeleiderchips, het verduurzamen van de Nederlandse voedselproductie, het ontwikkelen van nieuwe waterzuiveringstechnieken, maar ook gepersonaliseerde nanotherapieën voor kankerbehandeling. [Lees meer](#)

Cybersecuritybeeld Nederland (CSBN) 2025

De digitale dreigingen tegen Nederland worden steeds diverser, onvoorspelbaarder en complexer, mede door veranderende geopolitieke verhoudingen, de inzet van statelijke en niet-statale actoren en het gebruik van generatieve AI voor grootschalige cyberaanvallen. Dat blijkt uit het Cybersecuritybeeld Nederland 2025 (CSBN) van de NCTV, met bijdragen van AIVD en MIVD. Volgens het rapport is digitale weerbaarheid vooral te vergroten door de basis op orde te brengen, zoals goede digitale hygiëne, voorbereiding op incidenten en herstelvermogen. Digitale weerbaarheid is niet meer alleen iets voor technische experts; juist bestuurders moeten ook aan de bak voor een veilige digitale samenleving. [Lees meer](#)

Testcel voor duurzame scheepsmotoren

TNO opende in Helmond de eerste testcel voor maritieme motoren, waarmee de ontwikkeling van schone en duurzame motoren voor binnen- en kustvaart wordt versneld. Dit is urgent vanwege de IMO-doelstelling van 50% CO₂-reductie in 2050 en de strenge EU Stage V-emissienormen. Nederland, met een van de grootste binnenvaarten ter wereld, ziet hierin zowel een uitdaging als een kans om opnieuw een leidende rol in maritieme innovatie te spelen. De testcel, samen ontwikkeld met de markt, kan diverse duurzame brandstoffen zoals waterstof, methaan, methanol en ammoniak testen. Door de onafhankelijke faciliteit kunnen fabrikanten veilig en efficiënt nieuwe oplossingen ontwikkelen

[Lees meer](#)

Sneller aanbesteden dankzij pressure cooker aanpak

Aanbesteden kán anders. Sneller. Scherper. Met alle juiste mensen tegelijk aan tafel. De pressure cooker-aanpak van de Rijksinkoop samenwerking (RIS) laat zien dat een aanbesteding geen traject van het n 3 tot 9 maanden hoeft te zijn. Nee hoor, het kan al in 5 á 10 dagen.

Inkoopadviseur Jordy Vos: ' met vrijgemaakte agenda's en alle stakeholders in een korte tijd volledig aan boord kunnen we bergen verzetten. En dat kan weleens verfrissend zijn binnen de overheid waarin stroperigheid ons niet onbekend is.'

Het resultaat? Naast veel meer snelheid ook kwaliteitsverbetering, - minder ruis en betere afstemming. Heb jij in je werk te maken met aanbestedingen, lees dan meer.

[Lees meer](#)

AWTI advies

Nederland loopt tegen de grenzen aan van verschillende domeinen, zoals zorg, klimaat, mobiliteit, kansengelijkheid, wonen en infrastructuur. Dit heeft gevolgen voor de toekomstbestendigheid van Nederland.

Samen kunnen maatschappelijke uitdagingen – als ze niet worden opgelost – een ontwrichtend effect hebben op de samenleving en economie. Onderzoek en innovatie spelen een sleutelrol

in het oplossen van deze uitdagingen.

De AWTI adviseert: ontwikkel een grootschalig, strategisch, stabiel, op samenwerking gericht investeringsinstrument voor onderzoek en innovatie in een beperkt aantal thema's en reserveer daarvoor jaarlijks een half procent van het bbp. [Lees het advies.](#)

Deltaplan voor AI

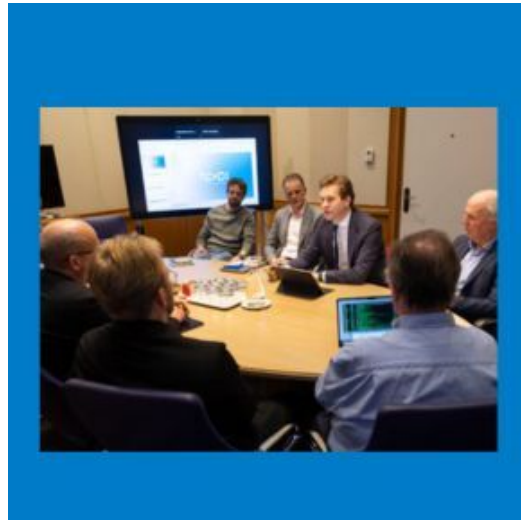
Kunstmatige intelligentie krijgt steeds meer invloed op onze economie, veiligheid en democratie, maar Nederland dreigt de aansluiting te verliezen. Door sterke afhankelijkheid van buitenlandse AI-bedrijven en een gebrek aan eigen infrastructuur en kennis loopt Nederland het risico achterop te raken.

In het Nationaal AI Deltaplan schetsen ruim 50 experts uit wetenschap, bedrijfsleven en overheid, in opdracht van het ministerie van Economische Zaken, hoe Nederland weer regie kan pakken over deze sleuteltechnologie.

Het plan pleit voor grootschalige investeringen in AI-rekenkracht en duurzame energie, brede AI-geletterdheid en adoptie, en een concurrerend AI-ecosysteem waarin talent en bedrijven kunnen groeien.

Daarnaast is aandacht nodig voor democratische borging, toezicht en betrokkenheid van burgers.

Met 52 concrete aanbevelingen laat het Deltaplan zien hoe Nederland talent kan behouden, afhankelijkheid van de VS en

Nationaal Agentschap voor Disruptieve Innovatie -NADI

Disruptieve innovaties zijn van essentieel belang. Ze kunnen bestaande markten compleet veranderen, nieuwe markten tot stand brengen of belangrijke technologische en maatschappelijke problemen oplossen. Daarom kwamen belangrijke spelers uit de techsector deze week op het ministerie EZ samen met minister Vincent Karremans om te praten over de totstandkoming van een Nationaal Agentschap voor Disruptieve Innovatie (NADI).

Zo'n organisatie kan in de toekomst helpen om risicovolle en baanbrekende technologieën in Nederland sneller te ontwikkelen. Door ver op afstand van de overheid te werken met gerichte innovatieopdrachten rondom grote maatschappelijke opgaven zoals nationale veiligheid, energie of natuur.

Succesvolle voorbeelden uit de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland laten zien dat een organisatie als NADI kan leiden tot technologische doorbraken.

Experts uit deze landen zijn betrokken bij de

China kan verkleinen en AI kan inzetten voor grote maatschappelijke opgaven in onder meer zorg, bouw, landbouw en duurzaamheid. Het doel: nu investeren in de fundamenteën om de toekomst zelf vorm te geven. [Lees ook een andere visie](#)

Naar het AI Deltaplan

verkenningen: het is belangrijk te leren van buitenlandse modellen en internationale samenwerking te zoeken. De input van de experts wordt nog meegenomen om in januari een definitief voorstel te presenteren.

Lees meer

50 dagen AI

In januari start een nieuwe reeks van "50 dagen AI". Een leuke, laagdrempelige manier voor iedereen om met AI aan de slag te gaan.

[Je kunt je hier inschrijven](#)

Je ontvangt tussen 14 januari en 4 maart elke dag een praktische AI-tip, een interessante les of inspirerende video in je mailbox.

Spelenderwijs slimmer met AI: Digiklaas

AI is steeds vaker onderdeel van ons dagelijks leven — zelfs je eerste Google-zoekopdracht is inmiddels AI-gegenereerd. De AI-verordening verplicht organisaties om hun medewerkers AI-geletterd te maken. Maar hoe pak je dat effectief én inspirerend aan? Rijkswaterstaat doet dat

met de Digiklaas.

Het analoge of 'levende' ganzenbordspel is een laagdrempelige en interactieve manier om collega's spelenderwijs kennis te laten maken met AI. Aan de hand van spelkaarten, stellingen en quizvragen die zijn gebaseerd op de werkpraktijk van Rijkswaterstaat krijgen deelnemers een basisintroductie in AI en vergroten zij hun bewustzijn van zowel de kansen als de risico's. Digitalisering biedt Rijkswaterstaat grote mogelijkheden, maar roept ook complexe juridische, ethische en maatschappelijke vragen op. Door deze vragen al spelenderwijs vroegtijdig te herkennen en bijvoorbeeld ook juristen te betrekken, ontstaan sneller passende oplossingen en is er meer ruimte om technologie verantwoord in te zetten.

Het spel blijkt een groot succes. Collega's waarderen vooral de laagdrempeligheid, de creatieve aanpak en de ruimte om met elkaar in gesprek te gaan. De belangrijkste les: het vergroten van AI-geletterdheid kan óók op een speelse en interactieve manier zeer effectief zijn.

Ook andere overheidsorganisaties tonen interesse. Vragen over het spel? [Mail RWS](#).

[Lees meer](#)

Betrek tijdig een jurist bij je innovatietraject

Hoogleraar Staatsrecht Jurgen Goossens benadrukt dat innovatie bij de overheid alleen duurzaam is als publieke waarden zoals rechtmatigheid, transparantie, vertrouwen en legitimiteit vanaf het begin worden geborgd. Zijn onderzoek (o.a. het NWO-project CHAIN) laat zien dat juristen niet gezien moeten worden als rem, maar als essentiële partners in innovatie. Door juristen vroegtijdig te betrekken kunnen risico's voor burgers worden voorkomen en blijft het vertrouwen in de overheid intact. Goossens pleit bovendien voor het opschalen van verantwoorde innovaties door het Rijk, zodat ook kleinere gemeenten hiervan kunnen profiteren. De jurist van de toekomst kijkt daarbij niet alleen naar het recht, maar vooral naar wat de burger nodig heeft.

[Lees meer](#)

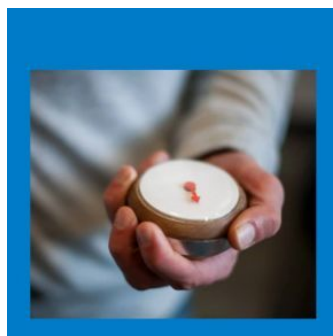
Kom eens uit je innovatielab

Opiniestuk van Victor Zuydweg: volgens hem schiet de overheid door in innovatielabs en hypes: veel ideeën (Pippi Langkous-achtig: “ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan”), maar weinig blijvende verbetering van de dienstverlening. Zijn mening: stop met afstandelijke labs en hype-gedreven vernieuwing, en focus eerst op het goed en samen verbeteren van het bestaande werk. [Lees meer](#)

De kracht van ontwerp

Dutch Design Foundation (DDF) laat in een online publicatie zien hoe een ontwerpende aanpak kan helpen bij het aanpakken van complexe veiligheidsvraagstukken. Met 40+ casussen toont DDF, samen met het ontwerpveld, hoe ontwerpenden in de praktijk heeft geleid tot mensgerichte, creatieve en vernieuwende manieren van werken en handelen in het veiligheidsdomein. [Lees meer](#)

Het Kompas

Een kompas voor mensen met dementie: de naald wijst altijd naar huis. Bij het ontwerpen voor mensen met dementie is het belangrijk om technologie simpel te houden. Dus geen ingewikkelde schermen, verschillende knoppen etc. De fysieke pijl draagt bij aan de bruikbaarheid door duidelijk zichtbaar te zijn. Het is simpel: Volg de pijl en vindt zo de weg terug naar huis. [Lees meer](#)

Ditto bij de arts

Wat zei de arts eigenlijk en wat moet ik nu doen? Met Ditto nemen patiënten het gesprek in de spreekkamer op via hun eigen telefoon, waarna de app het via een AI-toepassing vertaalt naar een samenvatting in begrijpelijke taal. De app verwerkt de data en verwijdert het daarna, er wordt niks opgeslagen! Met al meer dan 30.000 gebruikers is een finalist van de Nationale Zorg-innovatieprijs. [Lees meer](#)

Boekentip

Boekentip

Tip van Kathleen Torrance

Dit boek - Expand- stretching the future by Design- opent je de ogen, laat je verder kijken en méér zien. De auteurs, Skibsted en Bason, zijn befaamde Deense ontwerpers in de publieke sector. Zij kijken kritisch naar hun eigen rol in de ontwikkeling van het ontwerpgerichte gedachtengoed. Ze stellen: We zijn een fuik ingelopen met het 'mensgericht ontwerpen', en daar moeten we nu weer uit. Door ons denken over ontwerp uit te breiden. Door mensheid-gecentreerd te denken en controle terug te pakken op technologie. Want wereldwijze uitdagingen en technologieën ontwikkelen zich zó snel dat er meer nodig is - en ook veel meer kán. We moeten GROTER denken, verder weg in de tijd, en zo regie krijgen op transformaties. Denemarken doet dit al volop, vertellen zij trots. Goed voornemen 2026: een reisje die kant op!

KVK top 100

KVK Innovatie Top 100

Tree Composites- met een unieke verbindingstechnologie van composiet en hars, die staalconstructies in offshore windturbines sterker en duurzamer maakt - won de 20e editie van de KVK Innovatie Top 100.

Tree Composites helpt de energietransitie versnellen met deze innovatieve composiet-verbinding. De composietverbinding maakt het mogelijk om fundaties sneller en goedkoper te bouwen, met tot 50% minder staalgebruik. Voor de gebruiker (ontwerpers en fabrikanten) betekent dit kortere productietijden en lagere kosten.

De jury is enthousiast: "Het is een harde, schaalbare innovatie met directe maatschappelijke waarde. We hebben dit jaar een recordaantal sterke inzendingen gezien en dat stemt mij trots en hoopvol voor de toekomst van Nederland als innovatieland."

[Lees meer](#)

De Publieke ruimte
Sturingsinnovatie

Innoveren bij de overheid

Marjanke Töller, programmadirecteur Innovatie & Dienstverlening bij het UWV en Dirk-Jan de Bruijn, RIC voorzitter, vertellen [in de podcast](#) waarom is sturen op innovatie een absolute noodzaak voor publieke dienstverleners? Wat is er nodig was om innovatie tot en succes te maken,

- Hoe stuur je effectief op innovatie?
- Hoe stop je met wat niet werkt?
- En wat vraagt dat van leiderschap?

Leeratelier

Ontwerpend Werken aan Maatschappelijke Impact. Ben jij een ervaren ontwerper die binnen of samen met overheidsorganisaties werkt? Of een publieke professional die al ervaring heeft met ontwerpend werken en samen met ontwerpers wil verdiepen hoe je ontwerpende aanpakken kunt aanwenden in het werken aan maatschappelijke opgaven.

[Meer informatie](#)

De Publieke Ontwerppraktijk

Kort nieuws

R&D Top 50: uniek inzicht in ontwikkeling innovatie

'Nederland is goed gepositioneerd om binnen de EU sterker in te zetten op de groei van de hightechindustrie.'

Het rapport R&D Top 50 van TNO Vector, in samenwerking met Technisch Weekblad en VNO-NCW biedt uniek inzicht in de vaak onzichtbare wereld van private R&D en werd door de Europese Commissie aangemerkt als een internationale best practice. [Lees meer](#)

Per 1 januari 2026 hernieuwd CIO-Stelsel

Per 1 januari 2026 treedt het vernieuwde CIO-stelsel Rijkdienst 2025 in werking. Het stelsel zorgt voor betere samenwerking en afstemming tussen ministeries op het gebied van ICT en informatievoorziening. Een belangrijke stap in de digitale transformatie van de overheid, met als doel: digitalisering effectiever, efficiënter en verantwoorder inzetten. Door betere sturing, meer focus op innovatie en een efficiëntere overheid kunnen departementen en publieke dienstverleners hun maatschappelijke taken effectiever uitvoeren. Het stelsel geeft CIO's meer ruimte voor strategische thema's zoals digitale autonomie en technologische ontwikkelingen, en borgt zo de kwaliteit van ICT en informatievoorziening in de hele rijksoverheid. [Lees meer](#)

Plan voor digitalisering Nederlands energiesysteem

Zonder digitale oplossingen blijven netcongestie, hoge kosten en kwetsbaarheden het tempo van de energietransitie bepalen. TNO en het Ministerie van Klimaat en Groene Groei publiceerden daarom de "Actieagenda Digitalisering Energiesysteem". Dit plan, opgesteld met partijen uit de energie- en ICT-sector, bestaat uit acties om digitalisering structureel te verankeren in het energiesysteem zodat het duurzaam, betaalbaar en betrouwbaar blijft. In 2026 start de uitvoering onder leiding van Topsector Energie. [Lees meer](#)

Één efficiënte rijkdienst

SG Vincent Roozen (BZK) benadrukt dat de Rijksoverheid slimmer moet organiseren om met minder budget toch meer ruimte en slagkracht te creëren. De sleutel tot succes? Samenwerking met uitvoering, SSO's en praktijkkennis benutten. Digitalisering ondersteunt dit, maar draait om betere, wendbare systemen in plaats van méér systemen. Zo ontstaat een rijkdienst die echt werkt in de praktijk. [Lees meer](#)

Digitale omnibus- EU pakket voor digitale vereenvoudiging om innovatie te stimuleren

De Europese Commissie heeft de Digitale Omnibus gepresenteerd. De Digitale Omnibus is in essentie een groot onderhoud van het Europese digitale project: definities worden aangescherpt, overlappende verplichtingen worden gladgestreken en procedures worden samengebracht. De Europese Unie kiest er nu voor om een snoeimes in deze wetgeving te zetten. Dit heeft vooral invloed op de data, privacy en AI. Het doel van het pakket is om innovatie te stimuleren en regeldruk te verminderen. [Lees meer](#)

Quantumweerbaarheid voor veilige digitale samenleving

Professor Nitesh Bharosa werkt samen met overheden en andere partners aan een routekaart om zo snel mogelijk 'quantumbestendig' te worden. Dit is niet alleen een technologische uitdaging, maar ook een beleids-, juridische, economische en maatschappelijke uitdaging. De

maatschappelijke impact hiervan, kan gigantisch zijn, waarschuwt hoogleraar Nitesh Bharosa. Daarom werkt hij met overheden en andere partners aan een roadmap om Nederland zo snel mogelijk quantumweerbaar te maken. [Lees meer](#)

Brief aan de Minister voor Digitale Zaken

Na hun studiereis naar Berlijn hebben Nitesh Bharosa en Wouter Welling nieuwe inzichten opgedaan. Deze inzichten over de cruciale rol van digitalisering en de noodzaak van een krachtige aanpak hebben zij opgesteld in een brief. Digitalisering raakt alle maatschappelijke vraagstukken en vereist sturing, doorzettingsmacht en samenwerking. Visies zijn er, maar het komt nu aan op daadwerkelijke realisatie en de juiste randvoorwaarden. [Lees meer](#)

Basis op orde? Geef de uitvoering dan ook de ruimte!

De Rekenkamer constateert dat de WIA-uitvoering faalt door complexe wetgeving, verouderde ICT en zwakke aansturing, een probleem dat geldt voor veel sociale regelingen. Wendbare wetsuitvoering kan helpen: wetgeving vertalen naar begrijpelijke modellen voor software en besluitvorming, wat kosten en risico's verlaagt. Het advies: structureel investeren in ICT en opleiding, en degelijk, wetsgebaseerd werken de standaard maken. [Lees meer](#)

Zoeken in overheidsdocumenten nu eenvoudiger

De website van Open Overheid is vernieuwd. Met een verbeterde zoekfunctie, heldere navigatie en een moderne vormgeving is het voor bezoekers eenvoudiger om overheidsdocumenten te vinden. [Lees meer](#)

Eerste proef met Microsoft-alternatief succesvol: 'NextCloud biedt kans om uit te breken'

Ict-coöperatie SURF, schaalte een succesvolle proef met het Europese cloudplatform NextCloud op van enkele tientallen naar 2.000 gebruikers, om minder afhankelijk te worden van Amerikaanse big tech. Onderzoekers zijn positief over de functionaliteit en de aansluiting bij publieke waarden en autonome werkwijzen. Tegelijkertijd wordt onderzocht of NextCloud op lange termijn voldoende schaalbaar en robuust is als alternatief voor Microsoft. [Lees meer](#)

Innovation District - samenwerking tussen stad en staat

Kopenhagen ontwikkelt in het stadscentrum een Innovation District waar universiteiten, ziekenhuizen, bedrijven en overheid bewust samenkomen. Het succes zit vooral in de hechte samenwerking tussen stad en staat: gedeelde regie, langetermijnvisie en investeringen in zowel onderzoek als leefbare publieke ruimte. Zo groeit het district organisch uit tot een nationaal innovatie-ecosysteem met maatschappelijke waarde. [Lees meer](#)

Evenementenkalender

In de nieuwsbrief noemen we enkele van de events voor de komende weken. Er zijn er nog veel meer. Alle events kun je vinden op de [RIC website](#)

21
JAN

Verantwoord innoveren met de Aanpak begeleidingsethiek

Een methode die al door veel organisaties wordt gebruikt om technologie in de praktijk te toetsen.

26
JAN

Open Data Conferentie 2026

Deze conferentie markeert de start van de consultatie voor een toekomstbestendig open databeleid. samenleving.

26
JAN

Dag van het Beleid 2026

Dit jaarlijkse evenement staat in het teken van het thema 'Beleid maak je samen'.

22
JAN

Open Data Conferentie 2026

Deze conferentie markeert de start van de consultatie voor een toekomstbestendig open databeleid.

26
JAN

Samenwerken aan een innovatieportfolio

How to sessie maandagochtend
Steven Hanekroot - Politie,
Sonja Karstens- RWS,
Liz Derks - UWV
Hans Mulder - Politieacademie

26
JAN

RADIO Webinar Open Source Inkopen

In dit webinar gaan diverse gasten onder begeleiding van RADIO gastheer Lykle de Vries in gesprek over het proces van Open Source Inkopen.

Kijk voor nog veel meer events op de [RIC websites- agenda](#)

Volg RIC ook op [LinkedIn](#)

Je ontvangt deze nieuwsbrief omdat je lid bent van de Rijks Innovatie Community. Wanneer je liever geen nieuwsbrieven van ons wilt ontvangen kun je een mail sturen aan RIC@rijksoverheid.nl en dan halen we je van de verzendlijst.

Voel je vrij om deze nieuwsbrief door te sturen.

Alle informatie over de Rijks Innovatie Community vind je op onze [website](#)